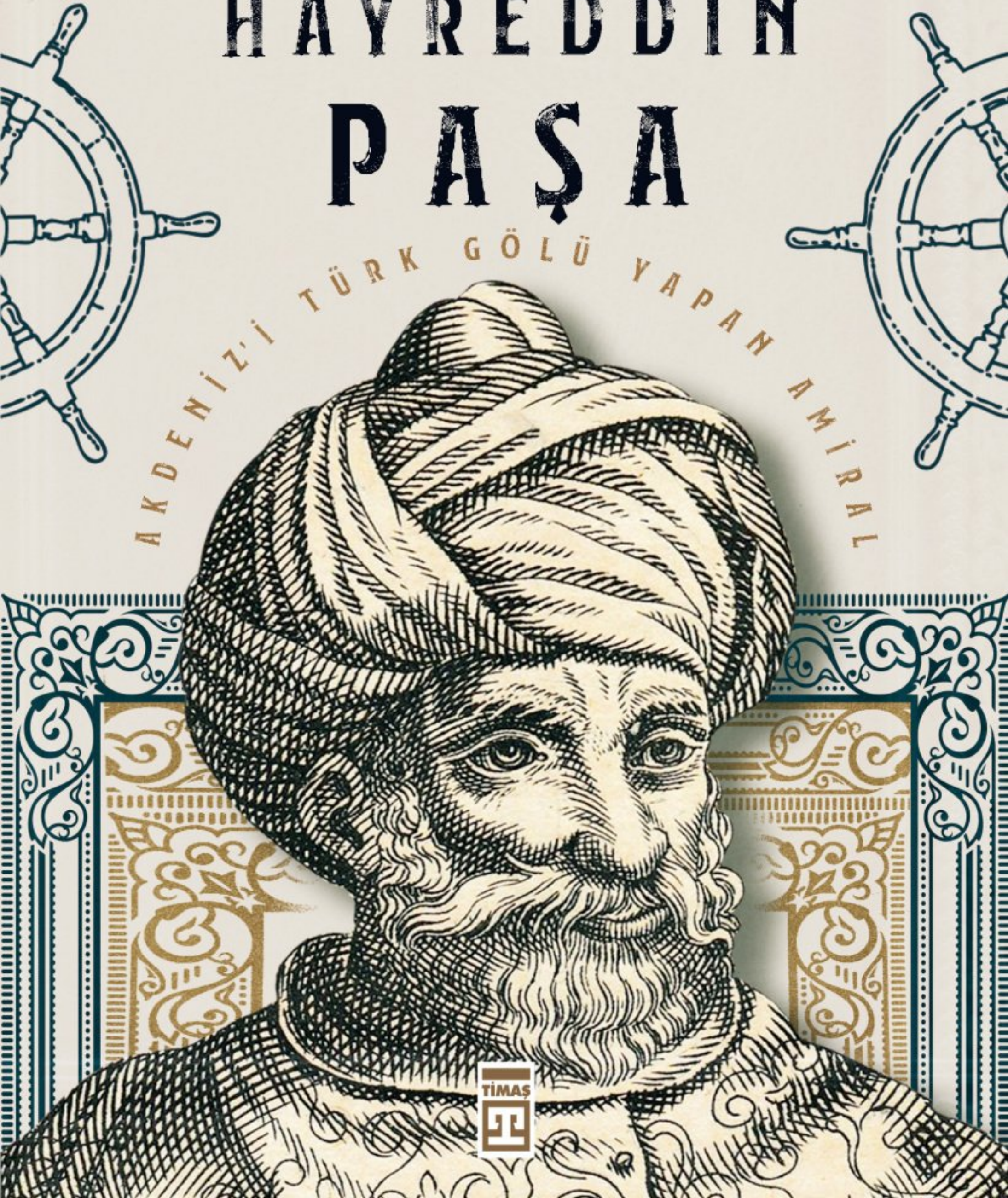

AHMET ŞİMŞİRGİL
BARBAROS
HAYREDDİN
PAŞA

AKDENİZ'İ TÜRK GÖLÜ YAPAN AMİRAL

BARBAROS HAYREDDİN PAŞA

Ahmet Şimşirgil

TİMAŞ YAYINLARI | ??

Kültür Tarihi | ??

EDİTÖR

Zeynep Berktaş

KAPAK TASARIMI

Yasin Çetin

İÇ TASARIM

Tamer Türp

1. BASKI

Aralık 2020, İstanbul

ISBN

TİMAŞ YAYINLARI

Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık
Sertifika No: 45587

BASKI VE CİLT

Sistem Matbaacılık
Yılanlı Ayazma Sok. No: 8
Davutpaşa-Topkapı/İstanbul
Telefon: (0212) 482 11 01
Matbaa Sertifika No: 16086

YAYIN HAKLARI

© Eserin her hakkı anlaşmalı olarak
Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir.
İzinsiz yayınlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

MİDİLLİ'NİN FETHİ

Sultanü'l-berreyn ve hakanü'l-bahreyn unvanlı Fatih Sultan Mehmed, İstanbul'un fethinden sonra bir taraftan Balkanlarda diğer taraftan Akdeniz'deki adalar üzerinde hâkimiyet ve fetih politikasını devam ettirmekteydi.

Osmanlı donanmasının merkezi Gelibolu'daydı. Fakat gemi inşa tezgâhları yalnız burada değildi. Ege Denizi, Marmara Denizi, Akdeniz ve Karadeniz'de daha evvel donanmaya sahip olan Anadolu beyliklerinin gemi tezgâhlarından da istifade ediliyordu.

İstanbul'un fethi ile birlikte Limni, Taşoz, Enez, Sakız ve Midilli adalarındaki Cenevizliler ile daha küçük adalardaki Rumlar, Fatih'e başvurarak tabiiyetlerini arz etmişler ve verdikleri vergileri arttırmışlardı. Fatih de onların isteklerini kabul etmişti. Ancak Rodos Adası halkının vergi vermek istemeyişi Ege Denizi'nde Türklerle Hristiyanların mücadeleye atılmasına sebep oldu.

Zira Türklerin bu fetih hareketlerine karşı Papalık, Venedik Cumhuriyeti ve Napoli Krallığı güçlü donanmalarıyla buna mâni olmak üzere teşebbüse geçeceklerdi. Bu sebeple adalar kesin bir hâkimiyet sağlanıncaya kadar taraflar arasında birkaç kez el değiştirecekti.

1454 baharında Osmanlı donanması önce Sakız ardından Rodos Adası önünde görünerek bazı limanları bombaladı. Fakat kesin bir netice elde edemeyince Fatih, donanma komutanı Hamza Bey'i görevden aldı ve yerine Has Yunus Bey'i getirdi.

1456 Sırbistan seferinden döndükten sonra Fatih'in Enez'i zapt etmesini gerekli kılan şartlar ortaya çıkmıştı. Enez, Cenevizli Doryos ile yengesi tarafından müşterek idare edilmekteydi. Aralarında çıkan ihtilaf sebebiyle kadın yüksek hâkimiyetini tanımış olduğu Fatih'e Doryos'tan şikâyetle bulundu. Ayrıca Doryos'un sadece Türklerle vermekle mükellef olduğu tuz hasılatını yabancı gemilere satması ve Enez halkının İpsala ile Firecik taraflarındaki Türklerin köle ve cariyelerini kaçıarak satmaları üzerine Enez'in elde edilmesi kararlaştırıldı.

Fatih Sultan Mehmed'in âdeti gereğince yapılacak hareket gizli tutulmuştu. Edirne'ye davet edilen donanma komutanı Has Yunus Bey'e de padişah gizli talimat vermişti.

Kış mevsimi olmasına rağmen Has Yunus Paşa on kadirğa ile denizden ve Edirne'de bulunan padişah da karadan ansızın gelerek kaleyi abluka altına aldılar. Yapacak bir şey yoktu. Enezliler mukavemetin neticeyi değiştirmeyeceğini görerek şehri teslim ettiler (Ocak 1456). Ardından Semadirek, Taşoz ve İmroz adaları zapt edildi (Şubat 1456).

Semadirek'e gitmiş olan Enez Prensi Doryos yakalanacağını anlayınca, kendisine ait bir gemiyle Enez'e oradan da Edirne'ye gelerek padişahla görüşmüş ve kızını da kendisine vererek affa mazhar olmuştur. Serez civarındaki Zihne kasabası kendisine dirlik olarak verilmiştir. Ancak Doryos buraya giderken yaptığı işten pişmanlık duyarak yanında kendisine rehberlik yapanları öldürerek Avrupa'ya firar etmiştir.

Osmanlıların adalar üzerindeki tahakkümü, Enez'i zaptı ve son Belgrad kuşatması, Hristiyanlara verilen büyük zayıat yeni Papa III. Kalikstus'u harekete geçirdi. Papalık hazinesinden sekiz büyük gemi donatarak 1457'de Kardinal Louis Serampa komutasında Adalar Denizi'ne sevk etti. Kardinal Louis, Rodos önüne geldiğinde kendisine katılan kırk kadar Venedik ve Katalan korsan gemileriyle daha da güçlenmişti.

Hristiyan filosu ilk olarak Limni'ye saldırdı. Emrinde yüz kadar asker bulunan Subaşı Murad Bey adayı teslim etmek zorunda kaldı

Taşoz Adası teslim olmayı reddedince bombardımana tutuldu. Altmış kadar muhafızın şehit düşmesi üzerine ada işgal olundu.

İmroz'un hâkimi Kritovulos pek çok hediyeler sunmak suretiyle adayı Hristiyan işgaline uğramaktan kurtardı. Daha sonra Midilli Adası önüne muzaffer bir şekilde gelerek Midilli prensiyle ittifak yaptı. Bir kısım Latin askerlerini adayı muhafaza etmek üzere burada bıraktı.

Midilli prensinin Latin askerlerini kabul etmesi ve Haçlılarla ittifakı duyulunca sancakbeyi ve donanma komutanı Hadım İsmail Bey yüz elli parça gemi ile derhal adaya gönderildi.

Papalık donanması Sakız önünde iken Midilli'ye gelen Osmanlılar adayı bombardımana tutarak döndüler. Papalık donanması tekrar Midilli önüne geldi ise de ada halkı Latinlerin bu kadar yakında dahi kendilerini koruyamamasından kızgındılar. Kendilerine hiç yüz göstermeyip ilgilenmediler. Ayrıca Osmanlılara karşı muhalefetin vahametini takdir ettiklerinden yeniden padişahla anlaşabilmenin çarelerini aramağa başlamışlardı. Eski taahhütlerine bağlı kalacaklarını ve vergilerini ödeyeceklerini teyit ettiklerinden anlaşma yenilendi.

Buna rağmen Midilli ile sulhun uzun sürmeyeceği belli olmuştu.

Türk sahillerine pek yakın olan Midilli Adası hem zengin hem de büyük bir adaydı. Gateluzi denilen Cenevizli bir ailenin elindeydi. Fatih döneminde Midilli, Nikola ve Dominik adında iki kardeş tarafından idare olunmaktaydı

Osmanlı ve Latinlerin ada üzerindeki nüfuz mücadelesi iki kardeşi de karşı karşıya getirmişti. Nitekim 1459'da II. Nikola, Türklere temayül göstermekle suçladığı Dominik'i boğdurarak öldürttü.

Bundan sonra eskiden olduğu gibi Anadolu sahillerini vurup yağmalayan Katalan korsanlarını adada konuşlandıрмаğa devam etmeğe başladı.

Ayrıca her sene göndermekle yükümlü olduğu vergiyi de kesmişti. Bu gelişmeler üzerine Fatih Midilli'nin kesin olarak fethedilmesini düşünmeye başladı.

Nitekim Kazıklı Voyvoda'nın hakkından gelen Fatih, 1462 yılı sonuna doğru Edirne'ye döner dönmez hiç vakit kaybetmeden adayı zapt etmek üzere harekete geçti.

Mahmud Paşa'yı altmış kadirga ve yedi nakliye gemisinde mürekkep bir donanma ile ada üzerine gönderdi. Gemilerde kuşatma makineleri, mancınklar, toplar ve iki bin kadar taş gülle vardı. 1 Eylül'de ada önüne gelen Mahmud Paşa adet olduğu üzere muharebeden evvel şehir ve kalenin teslim edilmesi teklifinde bulundu.

Ancak Prens Nikola, kalenin çok müstahkem oluşuna, beş bin kadar muntazam askerine, büyük toplarının bulunuşuna ve yirmi bin kişiye ulaşan şehir nüfusuna güvenerek:

“Hayatta kaldığım müddetçe ada ve halkına asla hıyanette bulunmayacağım.” cevabını verdi. Bunun üzerine Mahmud Paşa surları şiddetli top atışı ile dövmeğe başladı.

Bu arada Padişah da kara ordusu ile Bursa üzerinden Edremit körfezine gelmiş ve Ayazmend’de çadırını kurmuştu. Padişah muhasaranın iyice şiddetlendiği bir sırada bir harp gemisiyle adaya geçmiş hareket planlarını inceledikten sonra tekrar Ayazmend’e dönmüştü.

Padişahın dönüşünden birkaç gün sonra, muhasaranın 19. gününde Türkler yıkılmış olan surlardan hisara girdiler. Muhafızlar öldürülürken yakalanan Prens Nikola ile adanın ileri gelenleri esir edilerek padişaha getirildiler (19 Eylül).

Nikola, padişahın ayaklarına kapanarak ilk ihtar üzerine teslim olmamış olmasından dolayı affını rica etti. Padişah antlaşmalara aykırı hareket etmesi sebebiyle azarladığı dukayı affetmiş ise de daha sonra hıyaneti ve aleyhte faaliyetleri dolayısıyla öldürtmüştür.

Midilli halkından suçlu görülenler esir edilirken bir kısmı İstanbul’a nakledilmiş büyük kısmı da vergiye bağlanarak yerlerinde bırakılmıştır.

Adanın idaresine Ali el-Bistami getirilmiştir. Midilli’nin alınması ile birlikte Osmanlılar yakın sahillerini korsanların tecavüzünden kurtarmışlar aynı zamanda Ege Denizi’nde önemli bir üsse sahip olmuşlardı.

Fatih sipahi kullarından bazı namlı yiğitleri seçerek adanın muhafazası için bırakmıştı.

YAKUP SİPAHİ VE OĞULLARI

Fatih’in Midilli’nin muhafazası için bıraktığı sipahi erleri kalede kalmaları kesinleşince, padişaha iletmek üzere şikâyet yollu arzuhalde bulundular. Şöyle ki:

“Bizim burada kalmamızı ferman buyurdunuz. Ancak bizim ihtiyaçlarımızı da gidermelisiniz. Yoksa bizim halimiz burada nice olur. Biz bir bölük bekâr taifeyiz. Burası ise bir adadır ve etrafta Müslüman beldeler yoktur ki onlarla muamele edip kendi başımıza bir çare ve derman bulalım. Ömrümüz bekâr olarak burada geçer mi? Velhasıl bu şekilde bizi burada uzun süreli bırakmak zulüm olur. Bu itibarla bir çözüm yolu düşünölsün.” dediler.

Sultan Mehmed Han bu şikâyetleri haber alınca onlara hak vererek:

“Kul taifesinin sözleri uygundur. Gerçi bunlar burada da bekârdırlar. Ancak Midilli’nin gayrimüslim halkı ile aralarında çok anlaşmazlıklar çıkabilir. Onlarla daha iyi geçim yapabilmeleri için evlilik yapmaları uygun olur.” dedikten sonra şu emr-i şerifini gönderdi:

“Midilli’de kalan kullarım benim emr-i şerifimle oradaki gayrimüslim kızlarından hangisini beğenirlerse usulünce nikâh edip alsınlar. Amma şeriata uygun hareket etsinler. Nikâh edip evlensinler. Bu konuda hiç kimse onlara mâni olmaya. Böylece oradaki kâfirlerle de aralarında iyi geçim olup kaleyi muhafaza etmekte kolaylık ola”.

Bu emr-i şerif kalede kalan gaziler arasında büyük memnuniyet uyandırmıştı. Her biri beğendiği kıza talip olarak evlenmeye başladılar. Gazilerin ahlakına hayran kalan ada halkı da bu yolda gelen taleplere karşı genelde olumlu yaklaşıyorlardı. Bu durum bazı ailelerin Müslüman olmasına da yol açamaya başlayacaktır.

Kaleye muhafız yazılanların içinde Selanik yakınlarındaki Vardar Yenicesinden Yakup Ağa da vardı. Kendisi bir sipahi oğlu olup yiğit ve dilaver bir er idi. Hristiyan kızlarından güzellikte emsalsiz bir dilberi beğenip evlendi. Çok mutlu bir evliliği vardı.

Yakup Sipahi’nin bu evlilikten dört oğlu olacaktır. Bunlar sırasıyla İshak, Oruç, Hızır ve İlyas idiler. Yakup Sipahi çocuklarını tam bir İslam terbiyesi ile yetiştirdi. Ayrıca her tür silah kullanmayı, ata binmeyi ve ok atmayı da mükemmelen öğrenmişlerdi.

Büyük kardeşleri İshak, Midilli'de yerleşmiş olup orada oturur ve çalışıp kazanırdı. Oruç, reisliğe heves ettiğinden bir gemi yaptırdı ve deryada ticarete başladı.

Hızır da aynen ağabeyi Oruç gibi bir gemi edinip o da reislik ve deryada ticaret işine atıldı. Bunlar hem gemilerinin reisi idiler hem de şehirler arasında ticaret erbabı idiler. Bir memleketten aldıkları malı diğer bir memlekete götürüp pazarlardı. Hiç kimseye ihtiyaçları yoktu.

Hızır genellikle Sire, Selanik ve Eğriboz taraflarına sefer ederdi. Zira o bölgelere seyahat ona hoş gelirdi. Oruç ise Mısır, İskenderiye, Trablus ve Şam taraflarına seyahat etmekten hoşlanır ve o vilayetlere gidip gelirdi.

İLYAS ŞEHİD, ORUÇ ESİR DÜŞÜYOR

Oruç Reis bir gün kardeşi İlyas'ı da alıp Şam Trablusu tarafına ticari maksatlı sefere çıktı. Yolda Rodos korsan gemileri ile karşılaştı. Korsanlar Oruç'un gemisini ele geçirmek üzere çevirdiler. Aralarında şiddetli bir cenk meydana geldi. İlyas bu çarpışma sırasında şehit düştü. Sonunda Rodoslular galip gelerek gemiye el koydular. Oruç'u da esir ederek diğerleriyle birlikte Rodos'a götürdüler ve hapsedtiler.

Midilli bu acı haberle sarsıldı. Hızır fidyelerini verip ağabeyini kurtarabilmek için altın gümüş toplamaya başladı.

Oruç Reis ise zindanda ağır şartlar altında iken kürek çekmek üzere gemiye gönderildi. O sırada Teke-ili / Antalya sancak beyi olan Şehzade Korkut'un her yıl fidye ödeyerek Rodos Şövalyelerinden kurtardığı 100 esiri taşıyan gemide bulunuyordu. Geminin Antalya yakınlarında karaya yanaştığı sırada bir fırsatını bulup kaçmayı ve Antalya'ya varmayı başardı.

O zamanda Antalya'da Ali Reis adında namlı bir reis vardı. Gayet iyi bir kişi olup büyük bir kalyona sahipti. Ticaret için devamlı Mısır'a gider gelirdi. Oruç onun katına varıp kendisini ona tanıtip halini bildirdi. Sonra:

“Kaptan baba, işte benim ahvalım budur. Şimdi bana bir insanıyet edesiniz! Lütfedip beni kalyonunda yelken reisi tayin edesin” dedi. Ali Reis:

“Safa geldin ey yiğit, senin gibi bir yiğit nerede elime girer. Sen reislik etmiş bir kimsesin tek sen kabul eyle, bu gemi benim değil senindir. Bu saatten itibaren gemide ol!”

Böylece Antalya’da Ali Reis’in gemisinde ikinci reis olarak göreve başladı ve ticaret maksadıyla İskenderiye’ye gitti.

Şöhreti ve gemicilikteki mahareti gün geçtikçe artıyordu. Onun namını işiten Memluk Sultanı Kansu Gavri kendisini huzuruna davet etti. Bu sırada Memlukler Rodos korsanlarından ve Portekiz gemilerinden ciddi manada rahatsız idiler.

Kansu Gavri, Oruç Reis’le görüşerek kendisini Memluk Devleti hizmetine aldı. Hindistan’a gönderilecek kırk kalyonluk bir donanmanın inşası için İskenderun’da hazırlatılan keresteyi almak üzere on altı gemilik küçük bir filo ile denize açıldı.

Fakat bu dönemde Rodos korsanları neredeyse Müslümanlara göz açtırmıyordu. Oruç Reis bu seferi sırasında Rodos donanmasının şiddetli bir hücumuna maruz kaldı ve filosu dağıldı.

Bu durum karşısında Memluk ülkesine dönemedi. Antalya’ya gelerek Tekeli sancakbeyi Şehzade Korkut’a muhabbetlerini ve bağlılığını sundu. Başından geçenleri anlatarak desteğini talep etti.

Şehzade Korkut Rodos korsanlarının Müslümanlara verdiği zararları haber alıyor ve çeşitli çarelere başvuruyordu.

Bu itibarla Oruç Reis’in talebini geri çevirmedi. Kendisine istediğinden fazlasını verdi. Oruç Reis bu destek ile on sekiz oturaklı bir kalyata inşa ettirdi.

O artık kararını vermiş bulunuyordu. Akdeniz’de Müslümanlara kan kusturan Rodos şövalyelerine bunun hesabını soracaktı. Mazlumların ahını yerde bırakmayacaktı. Zalimlere denizleri dar edecekti.

O karada akıncılar ne ise denizde aynı görevi ifaya çalışacaktı. O bir korsan değildi. Gaza ve cihat aşkına vuruşan bir Türk gazisi idi.

ORUÇ REİS

Antalya ve civarından savaşı Türk gençlerini kalyatasına aldı. Gazaya çıkmadan önce bu gençleri iyi bir eğitimden geçiriyordu.

Her ne kadar ganimet elde edecekler ve bunu paylaşacaklar ise de gayeleri mal mülk olmayacaktı. Her zaman Cenab-ı Hakkın dinini yaymak için mücadele edeceklerdi. Müslümanlara hayat hakkı tanımayan Rodos Şövalyelerine gerekli dersi vereceklerdi. Cihattan hiçbir zaman yüz çevirmeyeceklerdi. Reislerinin sözünden bir nebze dışarı çıkmayacaklardı. Aman dileylene kılıçları kalkmayacaktı.

Hayra niyet eyle daim hayr ola
Kalbini pak et, Hakk de gir yola

Her şey hazır olunca Bismillah ile Allah'a sığınıp deryaya açıldı ve Rodos Adası'ndan yana revane oldu. O taraflarda basılmadık köy kasaba bırakmadı. Çok ganimet aldı.

Oruç'un bu baskınları karşısında o tarafın kâfirleri toplanıp Rodos Beyi'ne şikâyetle vardılar:

"Ey sinyör! El-aman Oruç Reis'in elinden el-aman. Derya sahillerinde kimse bırakmadı aldı. Kalanlar dahi korkusundan dağıldı. Cezayir sahillerinde gemi yüzdüremez olduk. Bir adadan bir adaya gidip gelemeyiz olduk. Bize deryada iş kalmadı. Ne olur bizi bu beladan kurtarın." diye yalvardılar.

Bu şikâyetler üzerine Rodos hâkimi Gran Mastor derhal ünlü denizcileri topladı ve Oruç Reis'in hakkından gelinmesi için kesin emirler verdi.

Gran Mastor'un emriyle derhal beş-altı parçalık bir savaş filosu hazırladılar. Bu filo Akdenize açılarak köşe bucak Oruç Reis'i aramaya başladı. Nihayet bir limanda gafil iken baskın yaptılar. Fakat Oruç Reis adamlarıyla son anda gemiyi terk ederek kurtulmaya

muvaffak oldu. Allah'ın inayetiyle yoldaşlarından hiçbirisine bir zarar erişmemişti (917/1511).

Teknesiz kalan Oruç Reis, tekrar Şehzade Korkut'un sancağı Antalya'ya vardı. Ancak bu sırada Şehzade Korkut Antalya'dan alınarak Manisa sancağına gönderilmişti. Oradan Manisa'ya geçerek Şehzade Korkut'un en yakın adamlarında Piyale Bey ile görüştü. Kendisi ile daha evvelce tanışmışlardı. Başına gelenleri anlatarak himmetlerini diledi.

Piyale Bey'den Oruç Reis'in durumunu bütün safahatı ile dinleyen Şehzade Korkut çok üzülmüştü. Oruç Reis'in derhal yanına getirilmesini istedi. Kendisine çok büyük bir muhabbet gösterdi. İzzet ve ikramda bulundu. Ardından bir emirname yazarak kendisine verdi ve:

“Baka Oruç Reis! Var bu emri İzmir Kadısı'na ver. Sakın teknenin gittiğine hüzenlenme! Senin başın sağ olsun. Ben hayatta oldukça seni teknesiz komam. İnşallah kazaya uğrayan teknenden daha mükemmeline kavuşacaksın.” dedi.

Dahi ne lazım gelürse görevüz
Her ne hacet olsa iste virevüz

Oruç son derece mutlu olarak Manisa'dan ayrıldı. Derhal İzmir'e gelerek Şehzade Korkut'un emrini kadiya teslim etti. Korkut, emirnamede şöyle yazmıştı:

“Emrim sana ulaştığında, Gazi Oruç Reis oğlumuza kendi istediği üzere bir kalyata yaptırasın. Din-i mübin uğruna küffardan intikam alıp ecdâd-ı pâkimizi rahmet ile yad eylesin.”

Bu arada Piyale Bey'de İzmir gümrükçüsüne hitaben bir yazı gönderip yirmi iki oturaklı bir tekne daha yapılmasını istemişti.

Biri yirmi dört diğeri yirmi iki oturaklı tekneler hazırlanıp bütün levazımatı, leventleri ve zahiresi ikmal edildikten sonra Oruç, bunları alıp İzmir'den kalkıp Foça'ya geldi. Gemilerini burada bırakıp kendisi karadan Manisa'ya vardı ve Piyale Bey'le buluştu. Teknelerin hesaplarını bir bir ifade edip bildirdi. Piyale Bey kendisine hil'at

giydirip Şehzade Korkut'a götürdü. Şehzade Korkut bu mert ve kahraman yiğidi çok seviyordu.

Yine pek çok ikramlarda bulundu. Oruç Reis, Şehzade Korkut'tan Akdeniz'de Müslümanlara saldırılar düzenleyen korsanlar üzerine deniz akınları yapabilmesi için izin istedi. Kendisine bu konuda gerekli izni veren Şehzade Korkut ardından, "Cenab-ı Hak seni kâfirler üzerine mansur ve muzaffer eylesin!" diyerek sırtını sıvazladı. Oruç Reis de Şehzade Korkut'a ve Piyale Bey'e veda ederek ayrıldı.

Foça'ya gelen Oruç Reis, o gece sabaha kadar ibadet ve taat edip herkesin hacetini veren Cenab-ı hakka tazarru ve niyazda bulundu.

"Ya ilahe'l-alemin, izzetin ve celalin hakkı için ve Habibin Muhammed Mustafa hakkı için ve cemi enbiya ve evliya hakkı için biz zayıf kullarına iltifat nazarıyla nazar edesin. Bizleri din düşmanlarına karşı her yerde mansur ve muzaffer eyleyesin." diyerek gözyaşları döktü.

Sabah namazını kıldıktan sonra Cenab-ı Allah'a sığınıp deryaya revane oldu. Öncelikle sıra-ı rahim niyeti ile Midilli'ye gelip akrabaları ile hasret giderdi ve sonra İtalya sahillerine doğru deryaya açıldı.

Pulya sahillerinde dolanan Oruç Reis, iki Venedik gemisini, içindeki 24.000 altın, mal ve erzakla birlikte ele geçirdi. Ardından Eğriboz yakınında Terzi Kayası namıyla bilinen limana geldi. Burada bir müddet istirahat etmek istiyordu.

Oysa bu esnada limanda Venediklilerin üç kalyonu ile bir barçası varmış. Oruç'un gemilerini görünce hepsi bir araya gelip top ateşine başladılar. Oruç Reis, derhal geri çekilerek gemilerini top alanı dışına çıkardı. Ardından Venedikli kaptanlara haber gönderip "Sizinle sözleşelim, birbirimize zararımız ve ziyanımız değmesin." dedi.

Ancak Venedikli kaptanlar bu sözleri dinlemeyip Türklerin limana girmesine razı olmadılar. O zaman Oruç Reis leventlerine:

"Ey yoldaşlar! Bu gemilerin bizi limana koymamaktan ve top atmaktan muratları nedir size söyleyeyim. Bunlar demek ister ki: Siz hem mücahidler olasınız ve hem gelip bir limanda hazır gemileri bulasınız, niçin gelip almayasınız. Bu kadar deryalar geçersiniz ve

serencâmlar çekersiniz. Bir av buluncaya kadar canınız çıkar. İşte biz ayağınıza geldik, gelin bizi alın. Bunların bize top atmaları başlarına belayı satın almaktır. Hiç şüphe etmeyin ki kazaları yakındır. Zira biz ahd ü eman verelim dedikçe onlar bizi rencide eylediler. Vallahi ben şimdi onlara Allah Allah deyip çatarım. Takdirde olacak ne ise o olur, ne dersiniz” deyince leventler:

“Sen bilirsin! Her ne ki sen edersin biz onu hoş görürüz.” diyerek bir ağızdan bağlılıklarını ifade ettiler. Oruç Reis de:

“Allah cümlenizden razı ve hoşnut olsun oğullar! Benim de sizlerden istediğim budur, berhudar olasınız. Dünya ve ahirette yüzünüz ak olsun!” diye cevap verdi

Hemen sancaklar kaldırılıp gülbank-ı Muhammedî çekilerek toplara ateş verildi. Venedikli gemiler limanda bulunduklarından manevra alanları dardı. Bundan istifade eden Oruç Reis şaşırtıcı manevralarla düşman gemilerine bindirmeler yaptı. Uzun süren bir savaşın sonunda dört Venedik gemisi ele geçirilmiş bulunuyordu. İki yüz seksen beş esir ve görülmemiş bir ganimet de elde edilmişti.

Büyük bir sevinç ve mutluluk içerisinde Midilli’ye döndüler. Yakınları ve akrabaları ile hasretlerini giderdiler. Fakirleri garip-leri koruyup gözettiler. Yetimleri öksüzleri giydiren doyurdular. Midilli halkı gece gündüz Oruç Reis ve leventlerine hayır dualarda bulundular.

GELMEK İRADET GİTMEK İCAZET İLEDİR

Oruç Reis hemen Manisa’ya gidip Şehzade Korkut’a ve Piyale Bey’e müjdeli haberleri vermek ve gazalarını anlatmak için can atıyordu.

Ancak Şehzade Korkut tarafından gelen haberler can sıkıcıydı. Zira Sultan II. Bayezid Han, oğlu Selim’e tahtı devrederek çekilmiş ardından da vefat etmişti.

Şimdi şehzadeler arasında büyük bir mücadele başlamıştı. Korkut’un can korkusuyla firar ettiği söyleniyordu.

İskender Paşa kumandasındaki Osmanlı donanması ise Akdeniz'e açılmış olup şehzadelerin Cem Sultan'ın yaptığı gibi Rodos'a veya başka bir ülkeye sığınmasını önlemek için Akdeniz'de kuş uçurtmuyordu.

Gazi Oruç Reis, Şehzade Korkut için çok üzölmüşüü. Bu arada, "Sen Korkut taraftarısın" derler düşüncesıyla büyük endişeye kapıldı. O diyarlarda deryaya açılmaya korktu. Gemilerinden iki çekrti ve bir barçayı alıp diğerlerini ateşe verip Mısır'a doğru hareket etti. İskenderiye Limanı'na varınca Sultan Kansu Gavri'ye Yahya Reis başkanlığında bir heyeti pek çok hediyelerle birlikte gönderdi. Rica etti ki:

"Biz sizleri sultanımız ve velinimetimiz bilerek taht-ı hükümetinize geldik. Lütfedip destur verin ki bu kış ülkenizde geçirelim."

Oruç'un gönderdiği hediyeleri alan Sultan Kansu Gavri pek memnun kalmıştı. Ancak evvelce kendisine haber vermeden gittiği için de kırgındı. Bu kırgınlığını da dile getirerek Yahya Reis'e:

"Biz onu on altı teknenin üzerine serasker tayin edip kereste için göndermiş idik. Düşman baskın verip telef eyledi. Elhamdülillah ki bir ümmet-i Muhammed'in bile burnu kanamayıp kurtuldular. Bu bize Hakk tarafından büyük bir nimettir. Ancak sonra yanıma gelmediğinden dolayı hatırım kırılmıştı. Şimdi affeyledim. Benim saltanatım müddetince her nereyi beğenip kışlamak dilermeniz orada kışlayın. Yiyin için âlem edin. Tek dileğim müminlerden ve gayriden hiç kimse sizden rencide ve huzursuz olmasın. Sakın kimseyi incitmeyin. Bana bu hususta bir şikâyet gelmesin." dedi.

Mısır sultanı İskenderiye Ağası'na da şu mealde bir mektup göndermişti:

"Oruç ve Yahya reislerin bir dediğini iki ettirmeyesin. Her ne lazım olur ise veresin. Kaptanlar için konak ve leventler için kışla tayin edesin. Yiyecek ve içeceklerini noksansız göresin. Zinhar kendilerinden bir şikâyet işitmeyeyim. Göreyim seni buyruğumla hareket edesin."

Bu haberler Oruç Reis'e gelince gayet şad olup sevindi. O kış orada rahat ve huzur içerisinde geçirdi. İbadet ve taatle meşgul oldu.

Kış geçip bahar günleri erişince Oruç Reis teknelerini kalafat edip yağlattı. Erzaklarını gereği gibi alıp hazır eyledi.

Sonra Mısır Sultanı Kansu Gavri'ye şöyle bir name gönderdi:

"Sultanım hazretleri! Hakk Teala ömr-i devletinizi ziyade eylesin. Sayenizde yedik içtik. Serdar Ağa duacınız her levazımâtımızı gereği gibi veriyor. Devlet-i aliyyenizde bu kullarınıza ve levent gazilere hiçbir kıtlık çektirmede. Sultanım gelmek iradet gitmek icazet iledir. Teknelerimizi yağlayıp hazırlandık. İzniniz olursa cihat ve gazaya açılmak üzereyiz. Bu mücahit kullarınızı hayır dualarınızdan unutmayınız."

Mısır sultanından dualarla gelen cevabi mektuptan sonra Oruç Reis, Yahya Reis ve diğer ileri gelen adamlarını toplayıp.

"Cenab-ı Hak niyetimizi pak ve halis eylesin. Cihat niyetine..." diyerek Kıbrıs'a doğru hareket ettiler.

GAZİLER TUNUS'TA

Oruç ve Yahya reisler güzel bir bahar gününde Kıbrıs üzerine vardılar. Bir günde yükleri çuha ve tüfek demiri olan beş adet Venedik gemisine el koydular.

Oradan Cerbe Adası'na geçtiler. Aldıkları malları Cerbe bezirgânlarına toptan sattılar.

Oruç Reis ele geçen parayı gazilere pay etti. Hepsi memnun ve mesrur olmuşlardı. Oruç Reis, Cerbe Limanı'ndan İskenderiye'ye gitmekte olan bir gemiyi görünce pek sevinmişti. Ele geçen ganimetlerden bol miktarda koyup, en güzel hediyelerle sultana verilmek üzere yolcu etti. Sultan bu hediyeleri alıp Oruç Reis'in muhabbet dolu namesini okuduğu zaman:

"Dünyada nimet hakkını gözetir ve iyilik bilir bir adam varsa o da oğlum Oruç kaptandır." demiştir.

Oruç'un niyeti Cerbe'de işlerini bitirdikten sonra tekrar dönmekti. Fakat bu sırada Hızır Reis gemileri ile çıkageldi.

Gaziler büyük şenlik yaşadılar. Bir müddet hasret giderdiler. Sonra Oruç ve Hızır ne yapılması gerektiğini düşündüler. Oruç Reis:

“Türk illeri karışık şu sırada o tarafa geçmemiz pek münasip görünmüyor. Tunus ocağına gidelim. Sultan'la görüşürüz. Uygun görülürse orada yerleşiriz. Ömrümüzü gaza yolunda sarf ederiz. Zira işin sonu ölümdür. Bari bu yolda cihad-ı fi-sebilillah uğruna canımızı Hakk'a teslim ederiz.” dedi.

Hızır Reis bu sözleri uygun bulduğundan birlikte Tunus'a geçmeyi kararlaştırdılar. Hızır Reis gemilerinden birini dört yüz altına sattı. Kendi gemisine ise satmak üzere kürek yükleyip birlikte Tunus'a vardılar.

O zamanlar Tunus Bey'i deryadan bir ganimet gelse ellerinden zorla alıp gasp edermiş. Oruç ve Hızır Reisler onun bu haline vakıf olunca Tunus'a vardıklarında çok kıymetli hediyelerle beyin huzuruna çıktılar. Hızır Reis, Tunus Beyi'ne:

“Sultanım! Sizin Müslüman gazilere karşı güzel vasıflarınızı ve adil davranışlarınızı işittik. Ocağınızın iyi adına huzuruza geldik. Şayet size de makul gelirse bize kalabileceğimiz bir yer tayin ediniz. Biz de gönül hoşluğu ile gazalar edelim. Ümmet-i Muhammed'in fakir fukarası da ganimet malından faydalansın. Siz de biz de duaya mazhar olalım.” dedi.

Tunus Beyi bu sözlerden pek memnun kalmıştı.

“Hoş geldiniz, safa geldiniz kaptanlar. Ocak sizindir. İnşallah birbirimizden hoşnut olarak dualara mazhar oluruz.” diyerek güler yüz ve muhabbet gösterdi. İzzet-i ikramda bulundu.

Halkulvad Kalesi'ni reislere kışlak olarak tayin etti. Hızır Reis'ten bilhassa leventlerin kaledeki halkı incitmemelerini özellikle rica etti.

Reisler bu kışlak karşılığında ganimet malından ne elde ederlerse beşte birini sultana vereceklerdi.

Bu şekilde anlaştıktan sonra reisler Halkulvad Kalesi'ne yerleştiler. Tekneleri ölü denize bağlayıp mühimmatlarını mahzenlere doldurdular. Kendileri de o kış ı zevk ü safa, ibadet ü taat ile geçirdiler. Salihlerle, âlimlerle unutulmaz sohbetler kıldılar.

DERYADA GAZÂLAR

Bahar günleri gelip âlem yeşillendi. Dört bir taraf gülistana dönüp ölmüş gönüller sanki taze hayat buldu. Derya cûş u hurûşa gelip hareketlendi. Dişi kediler sevinip, kaplan gibi gerinip gezer oldular. Sanki kendilerini aslan sanırlardı. Her bir sinek merdane başkaldırıp Rablerinin dergâhına yüz sürüp naz u niyaza ve her bir sivrisinek dahi onları görüp söze ve naza başladı.

Dün ne matemdeydi âlem yer mahzun gökler mahzun
Şimdi sevincinden her bitki gülmekte uzun uzun

Dün uykudaydı belli milyonlarca canlı teni
Silkinip kalkmış yataktan elbiseler hep yeni.

Velhasıl baharın gelmesi ile âlem başka bir âleme bürünmüştü sanki. Gaziler de hummalı bir faaliyetin içerisine girmişlerdi. Neşe ile tekneleri kalafat edip yağlamaya başlamışlardı. Bu arada Hızır Reis de boş durmamış kışın biri on beş ve biri dokuz oturaklı iki gemi daha yaptırtmıştı.

Nihayet sefer mevsiminin gelmesiyle hepsini mühimmatla donatıp Cenab-ı Hakk'a sığınıp deryaya açıldılar.

Hızır Reis o sabah da erkenden kalkmış ibadet ve zikirlerini yaptıktan sonra Cenab-ı Hakk'a uzun uzun tazarru ve niyazda bulunmuştu.

“Ya İlahi! Âlem yeni bir taze can bulmuş iken biz de yeni bir gaza seferine başlıyoruz. Bizi mansur eyle, muzaffer eyle. Enbiyanı ve evliyanı bize yoldaş eyle. Niyetimizi halis eyle.” diyerek yakarmıştı.

Nihayet beş adet gemi ile hareketlendiler. Günlerden bir gün Sardunya Adası üzerine doğru vardılar. Orada on iki oturak bir korsan teknesi daha aldılar.

Böylece neşe içerisinde gemilerden birbirlerine latifeler yaparak ilerlemekte iken Ceneviz'den Keşiş Dağı gibi büyük bir barça zuhur etti. İçi zahire ile dopdolu olan bu barçayı küçük bir çarpışmadan sonra ele geçirdiler.

Onu buğday yüklü bir gemi takip etti. Ancak gemide hatırı sayılır derecede asker bulunuyordu. Bunlar şiddetle karşı durdular. Uzun süreli çarpışmanın ardından gemiye hâkim oldular.

Böylece yirmi bir gün deryada gezdikten sonra aldıkları ganimetlerle Tunus'a döndüler. Tunus halkı gazileri ganimetlerle birlikte görünce büyük şenlikler etti.

Oruç Reis malın beşte birini ayırıp sultana gönderdi. Ardından kendi reislik hakkını ayırdıktan sonra Tunus'un büyüğüne ve küçüğüne, âlimlerine ve dervişlerine, gariplerine, dul ve yetimlerine ihsanlar etti. Baki kalanı gaziler arasında dağıttı ki her birine dörder pastav çuka, yüzer arşın bez ve dokuzar sikke kıızıl altın düştü. Tunus'un fakir fukarası:

“Cenâb-ı Hakk sizi daima muzaffer eylesin ey gaziler. Ayağınızı taş değmesin.” diyerek dualar ettiler. “Allahu Teala bu gazileri bize rahmet gönderdi, gelişleriyle beldemize bereket geldi.” diye sevinirlerdi.

Gaziler o kış yine Halkulvad'da sohbet, ibadet ve taatlerle geçirirler. Bir taraftan eski hatıralarını diğer taraftan neler yapacaklarını konuşurlardı. Sohbetleri ile genç çocuklara gaza aşkını vermeye çalışırlardı. Onlara ok atma ve kılıç kullanma talimleri yaptırarak geleceğe hazırlamakta idiler.

Midilli'de ataları küçükken kendilerini “Gülbank-ı Muhammedi” ile yetiştirmişti. Reisler de kış günleri evlatlarına talimlerden önce hep onu okuturlardı. Gençlerin yüksek sesle aşk ile okumalarını kadınlar, kızlar dahi heyecanla dinlerlerdi. Onlar:

“Allah Allah, illallah!
 Celil-i Cebbar, Mu'in-i Settar,
 Halik'ul-leyl-i ve'n-nehar,
 La yezal-u Zü'l-celal, Bir Allah!

Erin erliğine, Allah'ın birliğine, Küffar-ı haksarın körlüğüne
 Şevketlü, Mehabetlü, Padişah-ı âlem-penah Hazretlerinin
 eyyam-ı devletine, Bir Allah
 Evveli gaza, ahiri gaza, Kasd-ı ada, kuvvet-i enbiya, Resul-ü
 Kibriya, Habib-i Hüda, Hazret-i Muhammed el-Mustafa sal-
 lallahu aleyhi ve sellem aşkına bir Allah
 Evveli Kur'an, Ahiri Kur'an, Tebareke'llezi nezzele'l-Furkan,
 Eli kan, Kılıcı kan, sinesi üryan, ciğeri büryan,
 Din-i mübin uğruna şehid olan, gaziler aşkına, Bir Allah
 Üçler, Yediler, Kırklar, gülbank-ı Muhammedî nur-ı Nebi,
 kerem-i Ali, pirimiz Sultan Hacı Bektaş-ı Veli

Demine devranına hûû, diyelüm hûû", diyerek bağırlarlarken
 dinleyenlerde onlarla birlikte coşarlardı. Anneler evlatlarının gaza
 aşkı ile yetişmelerinden büyük haz ve mutluluk duyarlardı:

ARTIK BİZE GÜLMEK OLMAZ!

Ertesi sene baharda Reisler, gemilerinin yelkenlerini şişirip Al-
 lahu Teala hazretlerine tevekkül edip Halkulvad'dan deryaya açılır-
 larken şehir halkı da dua ve gözyaşları ile kendilerini uğurlamaya
 çıkmış bulunuyorlardı.

Bir gün bir gece hareket edip ikinci gün kuşluk vaktinde gördüler
 ki bir büyük gemi Anapoliden gelip İspanya'ya giderdi. Reislerin
 gemileri onun yanında tekne gibi kalmıştı.

Geminin içinde İspanya'nın iki beyi, her birinin altmış yoldaşı
 ve her bir yoldaşın da birer silahlı adamı bulunuyordu. Ayrıca ge-
 minin dahi seksen nefer cenk eri ve hizmetkârları vardı. Bu şekilde
 gemide üç yüz yirmiden fazla asker mevcuttu.

İki taraf karşı karşıya gelince önce şiddetli top atışlarıyla birbir-
 lerini yokladılar. Ardından gaziler, iki tekne sancaktan iki tekne ise
 iskeleden olmak üzere çattılar. Gaziler, İspanyolları ok yağmuruna
 tutarken onlar da tüfikle karşılık vermeye çalışıyorlardı.

Düşman gemisi altı kez gazileri geriye püskürtmeye muvaffak oldu. Şiddetli vuruşmalar kâh birleşip kâh açılarak akşam olup gece kararınca kadar sürdü. İki tarafta gayet zebun olup yoruludular.

Gaziler pek çok şehit verirken karşı taraftan da ölenlerin sayısı hayli fazlaydı. Gecenin bastırmasıyla birbirlerinden ayrılıp cenkten feragat edip yan yana yol almaya başladılar. Bu sırada gaziler nöbetleşe namazlarını eda ederlerdi. Ta sabaha kadar bu minval üzere yol aldılar.

Zaman zaman birbirlerine laf atıp morallerini bozmaya çalışırlardı.

Gaziler kendilerine teslim olup tatlı canlarını kurtarmayı teklif ederek:

“Bakınız arkadaşlarınızın çoğu öldü. Daha fazla dayanamazsınız. Biz sizleri almayınca komayız.” derken onlar da gazilere:

“Biz sizler gibi on gemi daha gelse gemimizi vermeyiz. Beyhude zahmet çekersiniz. Yolunuza gitmeniz sizlere daha iyi idi.” diyerek cevap verirlerdi. Ancak gazilerin yaptığı cenge ve gayretlerine de hayran olmuşlardı.

Sabah olup ortalık aydınlanınca çatışmalar kaldığı yerden ve daha şiddetli bir biçimde yeniden başladı. Birbirlerine kâh top kâh tüfek ve kâh akılla üstünlük kurmaya çalıştılar. Vuruşma ikindiye yakın bir zamana değin devam etti.

Sayıları gittikçe azalan İspanyollar sonunda takat getiremeyip aman dilediler. Zira gazilerin, kendilerini tamamen kırmadan bırakmayacaklarını anlamışlardı.

Gaziler aldıkları esirleri bağlayıp kendi gemileri içinde hapsettiler. Hızır Reis o gemiye geçerken kendi gemisini de arkasına bağlattı.

Oruč Reis deryada kalırken Hızır alınan ganimetlerle geri döndü. Tunus’a doğru yol alırlarken gemideki Hristiyanlar hallerine bir taraftan acı ile gözyaşı dökerken bir taraftan da feryâd u figan söyleşmekte idiler. Hızır Reis dil bilen birine bunların ne konuştuklarını sorunca o kişi “Reisim bunlar şöyle konuşmaktadır.” diyerek nakletti ki:

“Bunlar nasıl bir insanlar! Bu yiğitlik ve cesaretle çok memleketimizi alıp harap ederler. Artık vah bize! Yazık İspanya memleketlerine. Bunların elinden kurtuluş olmaz. Artık bize gülmek yoktur!”

Böylece gaziler şâd u handan olarak Tunus’a girdiler. Vilayetin Arapları alınan gemiyi görünce hayran kaldılar. Zira bugüne kadar böyle bir iş ne görülmüş ve ne işitilmişti. İnanılacak gibi değildi. O parçayı zapt eden üç gemi onun yanında sandal gibi duruyordu. Gaziler gemiyi boşaltıp içindeki malları burca taşıdılar. İçinden ayrıca seksen doğan, otuz samsun ve zağar denilen avcı kuşları çıkmıştı.

Hızır Reis, Sultan’a sunacağı ganimetleri büyük bir merasimle götürdü. İspanyol kaptanı ile adamlarını kendi adetleri gereğince giyindirdi. Başlarına sorguçlarını taktırdı, ellerine birer zağar verdi. Kendi yoldaşlarını dahi en güzel giysileri ile giyindirip atlarına bindirdi ve ellerine birer doğan verdi.

Yine gemiden çıkan ve güzellikte eşi görülmeyen dört cariye ve nice hediyeyle ileri gelen adamlarından birinin başkanlığında Sultan’a gönderdi. İspanyollar atlı leventlerin önünde yürüyerek giderlerdi. Bu şekilde Tunus Beyi’nin huzuruna vardılar.

Tunus Beyi gelenleri büyük bir divan teşkil ederek memnuniyetle karşıladı. Hızır’ın adamına izzet ve ikramda bulunup yanına oturturdu. Zira bunun gibi peşkeş o vilayette o güne kadar görülmüş ve işitilmiş değildi. Kendisine bu kadar tazim ve ikram edildiğini görünce gönlü hoş oldu.

Hızır Reis’in adamlarının her birine nimetler ve ihsanlarda bulundu. Başbuğlarına iki bin sikke kızıl altın verip dedi ki:

“Hızır Reis berhudar olsun. Çok hoşnut ve razı oldum. Tersanede olan gemilerimden her hangisini beğenirse ona bağışladım. Lütfedip benim aşkıma üzerinde gazâlar eylesin.”

Haberi Hızır Reis’e bildirdiklerinde tersaneye vardı. Orada pek mükemmel bir kalyata vardı. Bunu evvelce Kurdoğlu Muslihiddin Reis, Sultan’dan istemiş fakat alamamıştı. Onu beğenerek aldı.

NE KADAR ÇOK OLSA DA ÖRDEK Ü KAZ!

Hızır Reis, Tunus'a dönerken Oruç Reis deryada kalmıştı. Ancak bir gemiye saldırı yaptıklarında hafif şekilde yaralandığından geri çekilmişti. Ziyadesiyle takatsiz düşerek deryada gezmeye iktidarı kalmayınca Tunus yolunu tuttu.

Oruç Reis de Sultan'a hediyelerini sundu. Gaziler için istirahat günleri başlamış bulunuyordu.

Öte yandan Oruç ve Hızır Reislerin ortaya çıkıp iki yıldır deryada gezinip, vilayetlerine, denizde bulunan askerî veya ticari gemilere zarar ve ziyan vermeleri İspanyolları huzursuz etmişti. Can başlarına sıçrayıp görüşmelere ve tedbirler almaları gerektiğini tartışmaya başladılar.

“Şayet bunların işini zamanında bitirmezsek daha da güçlenirler. Şimdilik malik oldukları bu kadar küçük fostalar ile bu işleri ederler. Yarın beş on adet kadirgalar edinip onlarla deryaya açılırlarsa halimiz ne olacaktır? Tunus Beyi, başka hükümdarlar bunlara kol kanat germeye başlarsa ne yapacağız? O takdirde bunlara kimse mukabelede bulunmaya kadir olamaz. Yılanın başını küçükken ezmek lazımdır.” diyerek Oruç ve Hızır Reislerin defterini dürmek kararını aldılar.

Bu maksatla sekiz adet kadirga donatıp deryaya saldırdılar. Bunlar Ceneviz taraflarında bekleyecekler, şayet gaziler o tarafa uğrarlarsa haklarından geleceklerdi. Ayrıca o vilayetleri koruyacaklardı. Ancak asıl maksat Oruç ve Hızır Reisleri bulup ortadan kaldırmaktı.

Onlar bu gaye ile gezinirlerken Oruç ve Hızır Reisler de dört parça gemi ile deryaya açılmıştı. Düşmanların hazırlıklarını haber aldıklarından o taraflara varmayıp Mağrip'ten yana döndüler. Cezayir'e yakın Bicaye Kalesi açıklarında Delikli taş denilen mevkide lenger-endaz olup yattılar.

Bicaye Kalesi İspanyolların elinde bulunuyordu. İspanyollar burasını yüksek kulelerle son derece muhkem bir hale getirmişlerdi. Kalenin çevresi ise tamamıyla Müslümanların elinde bulunuyordu.

Gaziler henüz varıp dinlenmeye çekilmişlerdi ki İspanyollar on bir adet yelkenli ile çıkageldiler.

Oruç ve Hızır Reisler bunların üzerlerine geliş şekliinden kendilerini arayan gemiler olduklarını anlamışlardı. Hızır Reis, Oruç'a:

“Ağam bunların üzerine doğrudan varmamız olmaz. Büyük zayıat alırız. Önce kaçır gibi yaparak top menzili dışına çıkalım. Bunlar iyice üzerimize gelirken nizamları bozulacaktır. Sonra müsait bir anda süratle dönerek şaşırtalım ve hücum ile işlerini bitirelim.” dedi.

Oruç Reis de bu teklifi muvafık bulmuştu. Leventler de gemilerin ve düşman birliklerinin çokluğu karşısında düşünceli idiler. Zira gelenler tam manasıyla askeri kuvvetlerdi.

Hızır Reis leventlerin endişeli hallerini görünce:

“Ey yoldaşlar! Üzülmeyin, gam kasavet yemeyin, gönlünüzü hoş tutun, sıkı durun!

Ne kadar çok olsa da ördek ü kaz

Yeter imiş ona bir şahin-i baz.”

diyerek kalplerine kuvvet verdi.

Kararlaştırdıkları üzere gaziler hemen demir alıp, yelken kürek kaçımaya başladılar. İspanyollar şaşırmamıştı. Zira gazilerden delice bir hareketle üzerlerine geleceklerini beklemiyorlardı. Dolayısıyla işlerini bitirmek üzere süratle ve dağınık bir tarzda takibe koyuldular.

Gazilerin bir maksadı da onları kaleden yardım erişemeyecek bir açıklığa çekmekti. Nihayet İspanyol gemileri yaklaştıklarını düşündükleri bir anda hep birlikte toplarını ateşlediler. Fakat bunlar henüz menzile girmediklerinden isabet etmemişti. Bu anı bekleyen gaziler süratle gemilerini döndürerek düşman üzerine sürdüler.

“Ya Allah, Ya Muin” avazeleri ile Cenab-ı Hakk'a sığınıp düşman gemileri üzerine düştüler. İki tarafın gemileri aynı gibi idiyse İspanyollar dörde karşı on bir gemi gibi büyük bir sayı üstünlüğüne sahiptiler.

Hızır Reis'in gemisi bir şahin gibi süzülüp düşmanın iki gemisini göz açıp kapayıncaya zapt ediverdi. Oruç Reis dahi top atışıyla bir düşman gemisini batırdı.

İspanyollar toparlanamadan yaşanan bu felaket karşısında büyük bir korkuya kapılıp, mukavemet etmenin acı akıbetini hissederek süratle Bicaye Hisarı altına kaçtılar.

OLACAK OLSA GEREK ÇÂR Ü NÂÇÂR

Düşman gemilerinin hisar altına kaçması ile birlikte Oruç ve Hızır Reisler de zapt ettikleri gemilerle önceki demirledikleri yere geldiler. Oruç Reis burada:

“Ey benim karındaşım! Bu kâfirler şimdi bizim kendilerine bas-kın yapacağımızı düşünmezler. Gafil bir vaziyette yatmaktadırlar. Kırk-elli yoldaş ile varıp kendilerine hücum etmek isterim. Ne dersin?” diyerek Hızır’a düşüncesini sordu.

Hızır Reis, ağasının tasavvurunu dinlediğinde bir müddet sessiz kaldı. Oruç’un neden bir şey söylemezsin demesi üzerine:

“Ağam! Birkaç gün önce uygunsuz bir rüya görmüştüm. Sancakların yıkılmıştı. Şimdi sen bu teklifi yaptığında o rüya gözümün önüne geldi ve endişelendim. Elli-yüz kişiyle üzerine varmak münasip olmaz. Gel taşra çıkma. Bu durum pek hayra alamet değildir.” dedi.

Ancak Hızır Reis, bütün uğraşmalarına ve yalvarmalarına rağmen Oruç’u tasavvurundan vazgeçiremedi.

Olacak olsa gerek çâr ü nâçâr
Gerek kalbin gen tut gerek dâr

Neticede Oruç Reis sabah çok erken bir vakitte elli yoldaşıyla harekete geçti. İspanyolları gafil bir vaziyette yataarken bastırmıştı. Öyle hızlı hareket ettiler ki bir anda altmış kişiyi oracıkta kırdılar. İspanyollar böyle bir saldırı beklemediklerinden şaşkındılar. Toparlanabilenler süratle kaleye doğru kaçmaya başladı. Ancak Oruç Reis ve gazilerin bunları takip etmesi felaket olacaktı.